

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 8/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., K., vo veci namietaného porušenia základného práva „domáhať sa zákonom upraveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde“ podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

- postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní o podaní J. P. zo 16. mája 2011 vo veci prešetrenia vybavenia sťažnosti predsedom Krajského súdu v Košiciach,

- postupom predsedu Krajského súdu v Košiciach v konaní o odstúpenom podaní J. P. z 24. marca 2011 vo veci vybavenia sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní,

- postupom Okresného súdu Košice II vo veci vybavenia sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 82/08;

a vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 82/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2011 doručená sťažnosť J. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva „domáhať sa zákonom upraveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde“ podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) v konaní o podaní sťažovateľa zo 16. mája 2011 vo veci prešetrenia vybavenia sťažnosti predsedom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“); postupom predsedu krajského súdu v konaní o odstúpenom podaní sťažovateľa z 24. marca 2011 vo veci vybavenia sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní, postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) vo veci vybavenia sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 82/08 a vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 82/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 24. marca 2011 predsedovi okresného súdu sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 82/08, pričom dôvody sťažnosti *„rozpísal aj s uvedením dátumov jednotlivých úkonov, ktoré sudkyňa vykonala“*. Sťažovateľ dodal, že *„takmer 3 roky sa... neviem dovolať môjho nároku na môj majetok vo výške cca 1 100 000 Sk (bez ušlého príslušenstva)“*, a je toho názoru, že *„v konaní dochádza k zámerným a účelovým prietahom zo strany súdu“*.

Predseda okresného súdu *„obratom listom zo dňa 24. 3. 2011 bez udania akéhokoľvek dôvodu stručne jednou vetou oznámil, že moju sťažnosť postúpil na vybavenie“* predsedovi krajského súdu. Keďže *„od podania a aj postúpenia sťažnosti“* uplynulo viac ako 50 dní, a pretože sťažovateľ o výsledku šetrenia jeho sťažnosti predsedom krajského súdu nebol informovaný, 16. mája 2011 podal ministerstvu spravodlivosti *„žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti“* predsedom krajského súdu. Sťažovateľ namieta, že

ministerstvo spravodlivosti ho ani „po uplynutí viac ako 75 dní od môjho podania o výsledku šetrenia neinformovalo“.

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti je sťažovateľ presvedčený o tom, že došlo k porušeniu jeho označených základných práv, a keďže už využil všetky „právne prostriedky, ktoré mi právne predpisy na jeho ochranu poskytujú“, navrhol, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Základné právo domáhať sa zákonom upraveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne SR upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti SR, v konaní podanom sťažovateľom dňa 16. 5. 2011 na Ministerstvo spravodlivosti SR, vo veci prešetrenia vybavenia sťažnosti predsedom Krajského súdu v Košiciach, ďalej postupom Krajského súdu v Košiciach vo veci vybavenia sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní, odstúpenej dňa 24. 3. 2011 predsedovi Krajského súdu v Košiciach predsedom Okresného súdu Košice II a taktiež postupom Okresného súdu Košice II vo veci vybavenia sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní č. k. 18C/82/08 porušené bolo.

2. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom sudkyne Okresného súdu Košice II, v konaní č. k. 18C/82/08 porušené bolo.

3. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby vo veci konal a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva a práva upraveného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Sťažovateľovi J. P. priznáva finančné zadosťučinenie 6 500 EUR (slovom šesťtisícpäťsto EUR), ktoré je Ministerstvo spravodlivosti SR povinné sťažovateľovi vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažovateľovi J. P. priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške podľa vyčíslenia advokáta, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet advokáta, ktorého sťažovateľovi pridelí Ústavný súd SR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ odôvodnil tým, že „súdy svojím postupom mi spôsobili nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) s'ťažnosť s'ťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú s'ťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Sťažovateľ predovšetkým namieta, že označenými postupmi predsedu okresného súdu, predsedu krajského súdu a ministerstva spravodlivosti pri vybavení sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 18 C 82/08 došlo k porušeniu jeho základného práva „*domáhať sa zákonom upraveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde*“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej čl. 46 ods. 1 ústavy predstavuje primárne východisko pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a na základe toho ho možno považovať aj za základ ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa základného práva podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (napr. IV. ÚS 142/07, IV. ÚS 165/07).

Pokiaľ sťažovateľ namieta postup pri vybavovaní, resp. prešetrovaní vybavenia jeho sťažností podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedom okresného súdu, predsedom krajského súdu a ministerstvom spravodlivosti, ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej postup pri vybavovaní sťažností, resp. prešetrovaní ich vybavenia podľa zákona o súdoch nemožno považovať *ratione materiae* za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), resp. základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (mutatis mutandis IV. ÚS 241/07, IV. ÚS 210/2011, IV. ÚS 326/2011).

Kritériom aplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy (a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je materiálna povaha predmetu konania, predovšetkým skutočnosť, že sa v ňom bezprostredne rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (ich právnom statuse). Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

V posudzovanej časti sťažnosti sťažovateľ namieta postup administratívneho charakteru upravený zákonom o súdoch a zákonom č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, v rámci ktorého sa nerozhoduje bezprostredne o právach, resp. povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom ho z hľadiska predmetu nemožno považovať za správne konanie [pozri k tomu § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, pozn.]; aj preto sa na neho nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (správny poriadok). Táto špecifická oblasť preto nespadá podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu pod garancie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Uvedené skutočnosti súčasne vylučujú možnosť existencie takej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom ministerstva spravodlivosti, predsedu krajského súdu

a predsedu okresného súdu a porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 260/07), ktorá by zakladala relevantný dôvod na vyslovenie jeho porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 82/08 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (mutatis mutandis II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Vychádzajúc zo sťažnosti, ako aj z obsahu súvisiaceho spisu okresného súdu, ktorý si ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že napadnuté konanie začalo na základe žaloby Ing. J. P., K. (ďalej len „pôvodný žalobca“), ktorou sa pôvodný žalobca domáhal vydania vecí. Dňa 28. decembra 2010 okresný súd uznesením č. k. 18 C 82/08-173 vyhovel návrhu na „zmenu účastníkov konania na strane žalobcu tak, že z konania vystupuje Ing. J. P... a na jeho miesto vstupuje ako žalobca J. P...“. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. februára 2011, teda sťažovateľ sa od uvedeného dňa stal účastníkom napadnutého konania.

Vzhľadom na to, že v danom prípade došlo k *singulárnej sukcesii*, pričom sťažovateľ sa stal účastníkom konania od 15. februára 2011, ústavný súd sa zamerlal predovšetkým na preskúmanie postupu okresného súdu od uvedeného obdobia a zistil, že 7. marca 2011 sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu upresnil *petit* svojho žalobného návrhu. Dňa 14. marca 2011 právny zástupca sťažovateľa oznámil okresnému súdu, že *«Dňa 02. 03. 2011 som obdržal od svojho klienta - žalobcu e-mailovú správu, v ktorej ma môj klient žiada, aby som Vám ako procesnej sudkyňi oznámil, že „podal na Vás dve žaloby o náhradu škody, ktoré mali byť spôsobené nečinnosťou súdu v prejednávanej veci a zároveň, že môj klient využíva svoje ústavné právo v zmysle čl. 32 Ústavy SR a stavia sa voči takémuto nezákonnému konaniu na odpor“ . Zároveň ma môj klient požiadal, aby „som sa v žiadnom prípade nezúčastňoval žiadneho pojednávania vo veci JUMP, v ktorom by ste bola konajúcou sudkyňou“»*. Právny zástupca sťažovateľa sa na nariadenom pojednávaní 25. marca 2011 nezúčastnil; pojednávanie bolo odročené na neurčito. Zákonná sudkyňa 27. apríla 2011 oznámila predsedovi okresného súdu, že sťažovateľ podal proti nej žalobu o náhradu škody, preto na jej strane sú dôvody na vylúčenie sudcu z prerokovania a rozhodovania predmetnej záležitosti. Vec bola z uvedeného dôvodu pridelená na prerokovanie a rozhodnutie novému zákonnému sudcovi. Vo veci sa malo uskutočniť pojednávanie 27. júna 2011, avšak na žiadosť odporcu bolo pojednávanie odročené na 25. júl 2011. Pojednávanie uvedeného dňa sa znovu neuskutočnilo a bolo odročené na 3. október 2011, pretože o jeho odročenie požiadal právny zástupca sťažovateľa. Dňa 3. októbra 2011 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. november

2011. Právny zástupca sťažovateľa 16. novembra 2011 ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní. Pojednávanie nariadené na 21. november 2011 bolo odročené na 16. január 2012, avšak právny zástupca sťažovateľa 1. decembra 2011 ospravedlnil svoju neúčast' na tomto pojednávaní, preto bolo pojednávanie odročené na 6. február 2012.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím postupom sám znemožnil okresnému súdu plynulo konať, pretože konanie v súlade s čl. 48 ods. 2 ústavy predpokladá tiež súčinnosť účastníkov konania a ich právnych zástupcov, avšak v danom prípade tieto podmienky splnené neboli, keďže sťažovateľ „využil“ „*svoje ústavné právo*“, a potom, ako sa stal účastníkom napadnutého konania na určitú dobu nechápajúc zmysel a podstatu čl. 32 ústavy, sa postavil „*voči takémuto nezákonnému konaniu na odpor*“, teda zjavne bránil riadnemu postupu v napadnutom konaní. Okrem toho podaním žaloby na zákonnú sudkyňu muselo dôjsť k zmene zákonného sudcu, čo tiež neprispelo k plynulosti konania. Ústavný súd však v okolnostiach danej veci nemohol prehliadnuť to, že právny zástupca sa zo šiestich pojednávaní nariadených v období, keď sa sťažovateľ stal účastníkom konania, nezúčastnil štyroch z nich, pričom pri takomto prístupe k poskytovaniu právnych služieb sťažovateľ prirodzene musel počítat' aj s predĺžením napadnutého konania.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberat' sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2012